

TORONTÁL

Ara: 75
para

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vel. Bečkerek, Obiljeva (Zápolya) u. 1
Telefonszámok:
Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21
Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő:
Dr. MARA JENŐ

Az előfizetés ára:
Egész évre . . . 180 D | Negyedévre . . . 45 D
Félévre . . . 90 D | Havonta . . . 15 D
Hirdetések díjazás szerinti:
Megjelenik naponta déliben

Ara: 75
para

Még nincs döntés a kormányválság ügyében.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, nov. 8.

A demokrata képviselői klub mai ülésén folytatta a kormánykérdésben megkezdett tanácskozását. Ma volt ötödik napja, hogy a kérdés felett érdemlegesen tárgyalnak, a beavatottak szerint anélkül, hogy határozatok volna. A szónokok legnagyobb része elégedetlenségét fejezte ki a koalíció eddigi munkássága felett, de nem tudtak konkrét javaslatot előterjeszteni az elégedetlenség megszüntetésére vonatkozólag.

A demokrata-klub egyik kisebb része azt kívánja, hogy a radikálisokkal megegyezzenek és a kövendő programot új alapra fektessék. A másik, talán még jelentéktelenebb frakció, a jelenlegi koalíció megszüntetését és új koalíció összeállítását akarja.

A nagyobb csoport, mondhatni a klub zöme, az állam érdekében jobbnak látja a kormányválság elkerülését és a koalíció megmaradását. Ezt annál inkább tartja fontosnak, mert így rövidesen meghozható a tisztviselői és hadirokkant törvény.

A radikális képviselők klubja még nem kezdte meg a kormányválság ügyében a tárgyalásokat. A válság ügyében ugyanis csak akkor határoznak, ha a demokraták részéről már megtörtént a döntés.

Davidovity Ljuba, a klub elnöke ma hosszabb kihallgatáson jelent meg a királynál.

Bűnbakok kerestetnek.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Athén, nov. 8.

A parlament által kiküldött vizsgálóbizottság bejelentette a kormányának, hogy a volt miniszterek bíróság elé kerülnek, miután az ország vereségét az ő terhükre írják.

Németország külföldi kölcsöne.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, nov. 8.

Berlinből megerősítették a hírt, hogy a német birodalmi bank közreműködésével nemzetközi pénzügyi sindikátus jön létre, amely a külföldi kormányok bizalmára támaszkodva bankhitelt nyújt a márka alátámasztására. Az akciónál csak az a körülmény aggasztó, hogy az idegen tőkészek bizonyára súlyos feltételeket fognak szabni a hitelnyújtásnál.

A mozgalmak céja az, hogy Németországot több évre mentesítsék a készletek teljesítése alól.

Keleten a helyzet egyre rosszabb lesz.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

London, nov. 8.

A Kemalisták magatartása és követelése miatt a helyzet a keleten egyre rosszabbodik és válságossá vált. A szövetséges hatalmak Rife pasával hosszabb tárgyalást folytattak és ennek során kijelentették, hogy a szövetséges csapatok mindaddig nem vonulnak ki Konstantinápolyból, amíg a béke nem jön létre.

Galatában újabb véres tüntetések voltak. A tüntetők nyílt harcra keveredtek az angol csapatokkal, a mely alkalommal négy angol katonát az életét vesztette.

Londonban nagy nyugtalanságot keltenek a konstantinápolyi hírek. Általános a vélemény, hogy a kemalisták újabb követeléseit nem teljesíthetők, mert az egyenlő volna a szövetségesek vereségével.

Konstantinápolyban a keresztények este nem járhatnak az utcán, mert a nacionalisták megtámadják és inzultálják őket.

Konstantinápoly, nov. 5.

Perában elterjedt a rémhír, hogy a kemalisták betörésre készülnek. A keresztény lakosság tömegesen menekül a városból. A hatóságok megnyugtató nyilatkozatai semmit sem használnak és nem tudja a pánikot megakadályozni. A muzulmánok az angol követségtől védelmet kértek.

Páris, nov. 8.

A Havas-ügynökség értesülése szerint Izmed pasa Párisba érkezett. A pasa már meg is látogatta a francia külügyminisztert.

Páris, nov. 8.

A párisi „Liberté” szerint a tengerszorosokban horgonyzó szövetséges csatahajóknak kell a rendet fenntartani és a zavargásokat megakadályozni.

A lap véleménye szerint a kemalistákat lecsendesítené, hogyha megtudnák, hogy a szövetséges hatalmak az európai törökökkel hajlandók megegyezésre lépni, de a kemalistákat Laussane-ban nem hallgatják meg.

Harc a pénzért.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Páris, nov. 8.

Lotscheur a kamara költségvetési tárgyalásánál azt mondta, hogy Franciaország nem képes a hét milliárd dolláros adósságát Amerikának megfizetni. A német jóvátételre vonatkozólag kijelentette, hogy a márka stabilizálása lehetetlen.

Róma, nov. 8.

Paratore pénzügyminiszter szigorú rendszabályokat léptetett életbe a valutápekuláció megakadályozására. A zugszöveket és valutaügynököket összefogdossák s a náluk talált értékeket elkobozzák.

Jelölés a szultán trónjára.

London, nov. 8.

Az „Exchange Telegraphia” szerint Angora Szelim hereget, a volt szultán fiát akarja kalifául. Egy jelentős angorai párt azonban határozottan Szelim ellen van.

Mindenki kölcsönt keres

London, nov. 8.

A török kormány megbízásából egy nacionalistákból álló delegáció Franciaországban és Angliában egy nagyobb összegű kölcsön ügyében tárgyalásokat folytat. Az angol lapok kevés sikert jósolnak a hitelakciónak.

TÖZSDE

November 8.

A beogradi tőzsde az ünnep miatt zárva.

Zürich. (Zárlat.) Devizák: Berlin 0063750, Hollandia 214, New-York 549, London 2443, Páris 3510, Milano 2315, Prága 1765, Budapest 022, Zagreb 222, Bukarest 350, Varsó 00350, Wien 00074, Osztrák bélyegzett 00076.

Budapest. (Zárlat.) Valuták:

Angol font 11100—11400, Francia frank 160—165, Márka 30—35, Osztrák korona 325—340, Lei 1575—1675, Lengyel márka 15—16, Hollandi forint 980—992.

Wien. (Zárlat.) Devizák:

Prága 2375, Zagreb 295, Budapest 2980, Varsó 470, Milano 3080, London 330100, Newyork 74125, Páris 4670, Zürich 13500, Berlin 805, Amsterdam 28900.

Az SHS állam kijárása az egei tengerhez.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Milano, nov. 8.

A milanoi lapok azt a hírt közlik, hogy Ninesity dr. külügyminiszter a görög, a bolgár és a román külügyminiszterrel tanácskozik, hogy megállapítsák a lausannei konferencián előterjesztendő programjukat.

A programtervezet szerint az SHS állam a Vardar-völgyén bolgár területen keresztül utat kér az egei tengerhez. Ezzel egyúttal a macedóniai kérdés is megoldást nyerne, ami Szerbia és Bulgária békés viszonyának a megteremtését lehetővé tenné.

Az angol kormány nem kifogásolja a tervet és állítólag a francia és az olasz kormány is helyeslik.

Clemenceau újra feltűnik a láthatáron.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, nov. 8.

Clemenceau Amerikából visszatérve, aktív részt vesz a politikában. Hír szerint Clemenceau beválasztatja magát a kamarába vagy szenátusba. Ez annál könnyebben fog menni, mert a politikusnak rengeteg híve van.

Elhalasztják a lausannei konferenciát.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, nov. 8.

Anglia azt ajánlja Franciaországnak, hogy a lausannei konferenciát november 13-ikáról 27-ikére halasszák el. Politikai körök véleménye szerint Franciaország valószínűleg ellenezni fogja az indítványt.

A kormány még nem döntött Anglia kívánsága felett. A kormány tagjai között e kérdésben még nincs egységes állásfoglalás.

Róma, nov. 8.

A Havas-ügynökség értesülése szerint Mussolini olasz miniszterelnök Daroni márki kíséretében részt vesz a lausannei békekonferencián.

Páris, nov. 8.

Az angol kormány a lausannei konferencia elhalasztásához a francia kormány hozzájárulását kérte. A javaslatra a francia kormány azt válaszolta, hogy a helyzet keleten annyira kiélesedett, hogy a konferenciát nem lehet tovább halogatni. A szövetségesek főbiztosai lemondanak, hogyha nem kapnak engedélyt az ostromállapot kibirdete sére.

A német jóvátétel ügye.

A „Torontoi” tudósítójának távirata.

Berlin, nov. 8.

Kiderült, hogy a jóvátételi bizottság nem szakítja meg a tárgyalásokat és nem utazik el Berlinből. A jóvátételi bizottságnak az a véleménye, hogy miután a német kormány nemzetközi valutaértekezletet hívott egybe, megvárja ennek tanácsát s csak azután fog érdemlegesen határozni.

Politikai körökben kijelentik, hogy Wirth a jóvátételi tárgyalások alkalmával sohasem került szembe Hermessel.

Az angol, amerikai és svéd szakértők este nyolc órakor átadták a kormánynak a pénzügyi kibontakozásra vonatkozó memorandumot.

A német néppárt körében felvetődött az a terv, hogy Németország és Franciaország között vámuniót létesítsenek.

A francia politikai körök szerint a jóvátételi kérdések a rajnai tartományoknak Franciaországhoz való csatolásával volnának legjobban megoldhatók.

Berlin, nov. 8.

A kormány szembeszállt azokkal a híresztelésekkel, mintha a jóvátételi bizottsághoz intézett jegyzék tárgyában nézeteltérések merültek volna fel. Politikai körökben mégis biztosra veszik, hogy a kabinet átforgalmazása a jóvátétel elintézésétől függetlenül, elkerülhetetlen.

A Kemallsták törlik az államadósságokat.

A „Torontoi” tudósítójának távirata.

Konstantinápoly, okt. 8.

A Havas-ügynökség jelenti: A legutóbbi események nagy pénzügyi válságot idéztek elő. A tőzsdét bezárták, a pénz árfolyama pedig hanyatlott. Külföldi devizákban hausse mutatkozik. A labilis állapotok miatt a kereskedők nem végeznek új megrendeléseket.

Az új vámkezelés a kemalista területeken külön tarifát alkalmaz. Az állami adósságok számvevőségében működő összes hivatalnokok rendeletet kaptak állásaik elhagyására. Ebből a furcsa intézkedésből az tűnik ki, hogy a kemallsták az államadósságokat egyszerűen törölni szándékoznak.

Mozgolódnak a magyar fascisták.

A „Torontoi” tudósítójának távirata.

Budapest, nov. 8.

Rakovszki belügyminiszter nyírcsói beszédére a magyar fascisták kilenc pontos proklamációval feleltek. A pontok a következők: 1. Az államhatalom tekintélyének visszaállítása és a destruktív iránytól való megvédése. 2. Az állam függetlenítése minden idegen gazdasági tényezőtől való befolyástól. 3. Az állam oldja meg a gazdasági helyzetet intranzigens keresztény politikával. 4. Az állami közvagyon megsemmisítését nem tűri. 5. Nem tűrik meg a nemzeti termelést akadályozó cselekményt. 6. Nem tűrik az illegitim uton szerzett vagyonok tulajdonosainak közérkölesítését sértő tozódását. 7. Megakadályozzák a felelőtlen egyéni akció-

Vasuti hid Beograd és Pancsevo között.

Elkészültek a részletes tervek.

— A „Torontoi” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, nov. 8.

Az amerikai Bler pénzesoport megbízottjai már hónapok óta az adriai vasutvonal építési tervét tanulmányozzák és kidolgozzák a lehető legnagyobb részletességgel a hatalmas munkarendet, amelynek előírásai szerint történik majd az építés. Az adriai vonallal együtt a bányási vonal kiépítéséről is tárgyalnak, illetve hogy miképpen lehetne a Bányászat déli részét, esetleg Pancsevot Beograddal közvetlen vonallal összekötni.

A kormánynak ugyanis régi kívánsága, hogy Bánát közvetlen vonatot kapjon, amit pedig a leghelyesebben csak úgy lehet elérni, ha nem kimélve költséget, Pancsevo és Beograd között vasuti hidat építet. Ebben az értelemben adtak utasítást a Bler-esoport mérnökeinek, akik rögtön munkához is láttak, hogy erről szóló terveiket az ügy-

sürgösségére való tekintettel, mielőbb előterjeszthessék.

A mérnökök két tervet is készítettek. Az egyik szerint — amelynek megoldása könnyebben kivihető, — Visnyica község alatt építenék a vasuti hidat, amely egyenesen kötné össze Beogradot Pancsevoval, a második terv pedig az, hogy a vasuti hid a vár alatt kezdődne és Boreza felé való irányban érne partot, ahonnan rövid vonal épülne Pancsevoig. Ez utóbbi megoldás költségesebb és több munkával jár, a bizottság azonban ennek dacára ezt a tervet választotta és ajánlja elfogadásra.

Abban az esetben, ha a bizottság javaslatát elfogadja a kormány, rövidesen megkezdődik a munka. A Dunamenti mozsarakat lecsapolnák és egy időben kezdenék meg úgy a Duna mint a szükséges Temes-hid építését.

kat. 8. Küzd az egységes keresztény gazdasági tábor létesítéséért. 9. A fascista alakulat az elvek érvényesítésére a törvény keretein belül minden eszközt igénybe vesz.

Budapest, nov. 8.

Friedrich István, a fascista tábor által kibocsájtott programmal foglalkozva, kijelentette, hogy a proklamációra észrevétele, vagy nyilatkozni valója nincsen. Hogy a program azonos-e azon mozgalom programjával, amelynek vezéréül őt tekintik, — szintén nem nyilatkozik.

A Haller-esoporthoz közelálló forrásból közlik, hogy a fascista program már régen kész, de csak ma került nyilvánosságra és pedig válság gyanánt Rakovszky belügyminiszter beszédjére.

A magyar kormánykörökben nem tudják biztosan, hogy kik értendők a magyar fascisták alatt és hogy kik állanak az akciójuk mögött. A kormányhoz közelálló körökben azonban sejtik, hogy Gömböséknek közülük van a mozgalomhoz.

„Háborus cselszövények, ijesztő leleplezések és fontos katonai titkok.”

A világháború titkaiból.

London, nov. 8.

„Háborus cselszövények, ijesztő leleplezések és fontos katonai titkok” címmel Sir Frederick Maurice angol tábornok röpiratot írt, amelyben azt írja, hogy a háború során a szövetségesek közt uralkodó egyenlenség csaknem a középhatalmak győzelmére vezetett. Chantillyben Joffre elnöklésével 1916 novemberében értekezletre ültek össze a szövetséges hadseregek képviselői és hadjárati tervét dolgozták ki, amelyet nagy támadás vezetett volna be a Somme-nál. Mindannyian meggyeztek abban, hogy ez a támadás még 1917-ben befejezésre juttatja a háborút, mert a német hadsereg akkori helyzete nem engedett meg nagyobb ellenállást. A terv mégis

meghiúsult, még pedig amiatt, mert az angol kormány vonakodott és azzal a szentimentális okkal hozakodott elő, hogy nem szabad megengedni Románia tönkretételét. Késő volt már ahhoz, — írja Maurice tábornok, hogy Romániát ballépéseinek következményeitől megmentés, az angol miniszterelnök mégis felszólította a vezérkart, hogy küldjön segítséget Romániának.

Az illető államférfi Aswirth volt, — apósa Bibescu hercegnek, Románia akkori londoni diplomáciai képviselőjének.

Ily módon elszalasztották az alkalmat, amikor feltétlen biztos és könnyű győzelmet arathattak volna és amikor később Nivelle támadása meghiúsult, a francia hadsereg közel állott a végleges katasztrófához, lázongások és forrongások törtek ki a francia hadseregben, a hátvidék lakosságát pánik fogta el és Petain — Nivelle utódja — kénytelen volt megkérni Haig angol főparancsnokot, hogy foglalkoztassa kissé a németeket, míg ő csapatai szellemét valamennyire újból megerősítheti.

Ehhez járult még az orosz hadsereg összeomlása és a korlátlan buvárnaszádháború hatása. A helyzet az is súlyosította, hogy az emberpótlás nem tudott lépést tartani a veszteségekkel. Haig 1918 januárjában kénytelen volt 1-ső zászlóalját pótlás hiányában felosztatni. Maurice tábornok behatóan foglalkozik azután az angol és francia kormány közt dúló áskálódásokkal és elmondja, hogy milyen körülmények között nevezték ki főparancsnoknak Foch tábornokot.

A röpiratnak különös nyomatékot kölcsönöz, hogy Crewe márki, volt külügyminiszteri államtitkár, a füzethez írt előszavában csatlakozik Maurice állításához. Az utószóban pedig a northumberlandi megerősíti az adatok igazságát.

Magyarország és Csehország közötti konvenció. Budapestről jelentik: A pénzügyminiszter jóváhagyta a prágai pénzügyi egyezmény szövegét.

HIREK

A Közművelődési Egyesület matinéja. Vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a bányási magyar közművelődési egyesület első idejű matinéja a Kaszinóban. A matiné Juhász Ferenc beszél a népdal fejlődéséről, majd Fühl Nándorné, Gilde Vendel, Láng Imre, Spira Károly és Weninger József zenei illusztrációkkal szolgálnak a szöveghez. Az előadás keretében lép föl Weninger vezetése alatt egy negyvenhárom tagból álló dalárda és Varga Lajos cigányzenekara. A bemutatásra kerülő dalok, zenedarabok a régi magyar népies zene gyöngyei. A matiné megelőzőleg tartja az egyesület rendezévi közgyűlését.

Új országgyűlési képviselő. Beogradból jelenti tudósítónk: Popovity Vasylie földmives-párti képviselőt a beogradi egyetem rendes tanárává nevezték ki. Popovity ezért lemondott mandátumáról. Utódja Vaszkovity Gavro (Banjaluka) lett.

Köd

fekszik már reggelente az őszi díszben pompázó mezőkre. A szabadban még csak szép valahogy a természet haldoklása, de a városban — rémes. A pókfátyolfinom köd nedvesen tapad a gallérodra, nem tudsz tőle megszabadulni, beviszed magaddal a legkellemesebben fűtött szobába is. A mezőkön esillogó derűüstje a város aszfaltján szürkesár lesz, amelyen el-elesusol. A fák gyönyörű biborszinű, kiáltó-sárga színe is csak a szabadban van meg. A városi fák éppen olyan szürkek, mint a városi élet. Egész nyáron zöldék s ahogy megesipi őket az első derű, feketék lesznek és összezsugorodva hullanak le. A városban az ős a legszomorubb idő. Csupa színteleuség, szürkeség, unalom és — unalom! Ha városról beszélek, persze nem Becskereket értem alatta, mert ez csak a címében hordja a város szót — a város minden más előnye nélkül. Színház nincs. A moziak konkurrensé nincs, így tehát a mozi öskorából vett filmekkel operál nagyrészt. Meleg, meghitt vendéglő nincs. A kereskedők üzleteik izléses, csinos kiállítására nem adnak semmit. Itt csupa régi megszokott sablon van minden téren. És ha jön valami tüzelkü ember, aki szépet, jót, szeretne hozni — az kénytelen rövidesen belátni, hogy: „Haláltól kerengünk — erőt mi rajta nem veszünk!” Egy nagy falu ez, amelynek néha van valami erős rohanni vágyása mint az ideges embernek, ha rohama van — de rövidesen megint csak visszazökken a régi kerékvágásba... És köd... köd... fekszik rá minden akarásra... J.

Újra megismétlik a Mágna Miskát. A „Mágna Miska” című operettet, amelyet a vasutas egyesület műkedvelői gárdája adott elő öt estét át, változatlanul nagy siker mellett, közkívánatra újra megismétlik. A „Mágna Miska” hatodik előadása vasárnap délután fél öt órai, a hetedik pedig este 8 órai kezdettel lesz a Városi Színházban.

Országos vásár Becskereken. A becskereki V-ik országos vásár november 17., 18. és 19-én lesz. Szabályszerű járattal ellátott állatok vérszentes helyről korlátlan mennyiségben fehajthatók.

Meglopta a szive választottját. Beslia Ivro 22 éves klaszniki (boszniai) illetőségű földmives Beeskereken teljesített katonai szolgálatot a 27-ik gyalogezredben. A múlt hónapban leszerelt s hogy beeskereki tartózkodását emlékeztetéské tegye, meglopta Vidicky Darinka beeskereki napszámosnót, akinek házasságot ígért. Mielőtt a rendőrség elfoghatta volna, megszökött Beeskerekről. Nem jutott azonban messzire, mert a suboticiai rendőrség elfogta és visszaszállította szereplése színhelyére, Beeskerekre. A rendőrség a tolvaj udvarlót átadja az ügyészségnek.

Három rablógyilkos szökése. Novi Sadról jelentik, hogy az ot-tani fogházból három veszedelmes, több évre elítelt rablógyilkos szökött meg. A furfangos módon megszökött Lalic Szvetozár, Miatovity Szima és Mrksity Dusán kézrekerítésére minden intézkedést megtettek.

Országos vásár. Debeljacsan november hó 17., 18. és 19-én országos vásárt tartanak.

Az Egyesült-Államok konzulátusainak hatásköre. A külügyminisztérium az alispáni hivatal utján leiratot intézett a városhoz, amelyben közli, hogy az SHS állam területén működő egyesült-állambeli konzulátusok hatáskörüket a következőképen osztották fel: A beogradi konzulátus ügyköre kiterjed Szerbiára, Crnagórára, a Vojvodinára, Hercegovinára, Vukovár vármegyére, Split környékére, Dubrovnikra, Tuzla vidékére és Sarajevóra. A zagrebi konzulátus alá tartoznak: Szlovénia, a Murán tuli vidék, Belovár, Varasdin, Visovityka és Pozsegavármegye, Travnik és Banjaluka környéke, Bosznia, Modrus-Rijecskavármegye, Lika-Krba-va és Dalmácia.

Sztambulinszki Beogradba jön. Beogradból jelenti tudósítónk: Holnap délelőtt kilenc órakor érkezik Beogradba Sztambulinszki bolgár miniszterelnök, a földmives-párt vezére, hogy itt tárgyalásokat folytasson Pasitytal és Ninesitytel. Sztambulinszkit, aki mindössze egy napig marad a fővárosban, a beogradi bolgár követ és a külügyminisztérium kiküldöttjei fogadják.

Az osztrák-magyar államkötvények felülbélyegzése. Beogradból jelentik: A pénzügyminiszter elhatározta, hogy a volt osztrák-magyar háboru előtti állami kölcsönkötvények összeírásának és felülbélyegzésének idejét december 25-ikéig meghosszabbítja. A kellőképpen bélyegzett kérvényeket erre a címre kell küldeni: Generalni Direkcija Drzsavni Dugova Beograd.

Oleso cukrot kapnak a tisztviselők. Beogradból jelenti tudósítónk: A pénzügyminiszter négyszáz vaggon cukrot bocsájtott a szociálpolitikai miniszter rendelkezésére, hogy azt kedvezményes áron átadja a tisztviselői fogyasztási szövetkezeteknek és a hivatalnokoknak.

Felszentelték a régi konak kápolnáját. Beogradból jelenti tudósítónk: Ma délelőtt 11 órakor szentelték fel újra a régi királyi palotában lévő kápolnát, amely a háboru alatt erősen megrongálódott. Az egyházi szertartásnál megjelent a királyi pár, Arzen és Pavle herceg. A beszentelés után istentisztelet volt, amelyet Dimitrie patriarcha celebrált.

A házelnök cseh kitüntetésé. Beogradból jelenti tudósítónk: Dr. Lukinity Edot, a képviselőház elnökét a cseh kormány a legmagasabb renddel, a legionárius becsületrenddel tüntette ki. Az ordót csak meghatározott számban adhatják s Lukinity is csak úgy kaphatta meg, mert egyik tulajdonosa a házelnök javára lemondott róla.

A korrupció. Novi Sadról jelenti tudósítónk: A városi tanács felfüggesztette állásától Cveity Nikolát, a lakáshivatal vezetőjét, mert több ízben megvesztegette magát és illetékteleneknek lakást utalt ki. — Az ügyészség utasítására Cveityt tegnap letartóztatták.

A szófiai szerb követ Beogradban. Beogradból jelenti tudósítónk: Rakity Milán szófiai SHS követ ma Beogradba érkezett, ahol részt vesz Sztambulinszki bolgár miniszterelnök és Pasity tárgyalásain. A tanácskozások után Lausanneba utazik, ahol részt vesz a keleti konferencián.

*** Atulások és csekk kiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl a Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Korona-szálló épület. Telefon: Pénztár 16. — Vezérigazgató 52.**

A dobrovoljacok nagygyűlése. Beogradból jelenti tudósítónk: A dobrovoljacok november 12-én, vasárnap délelőtt kongresszust tartanak Beogradban. A nagygyűlésen a szociális és gazdasági kérdéseket tárgyalják különös tekintettel az agrárreformra.

*** Atulások, hitellevelek és csekk az összes bel- és külföldi piacokra, valamint valutabiztosítások árukivitelre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál (Srpska Zadrúzna Banka D. D.), Veliki Beeskerek. — Telefon 43 és 47.**

Belháboru az Osztrák-Magyar Bankban. Wienből jelentik: Az Osztrák-Magyar Bank vezetőségének tisztviselői között kiélesedett a konfliktus. A tisztviselők fizetését a további intézkedésig megszüntették.

Eloptak egy újabb találmányt. Berlinből jelentik: A dróttalan táviró társaságnál nagy visszaéléseket fedeztek fel. Az alkalmazottak eltulajdonították a felvevő és leadó-csővek új modelljének találmányát, amellyel még csak kísérleteznek, de Hollandiában, Amerikában és az Oroszországgal határos országokban már alkalmaznak is. A vizsgálat során letartóztattak egy berlini mérnököt, két okleveles fizikust és egy mechanikust, akik bevallották, hogy ők lopták el az új modelleket.

Őrizetbe vették a tízéves sakkozó csodagyermeket. A Chicago Tribune párisi lapja hírt kapott Newyorkból, hogy ott tegnap az amerikai gyermekvédelmi hatóság kirendeltsége őrizetbe vette Reczinszky Sámuel lengyel csodagyermeket, aki amerikai turnéra érkezett, miután Londonban általános feltűnést keltett két évvel ezelőtt bámulatos sakkozó tehetségével. A gyermek csak most töltötte be tizedik évét és atyja beutaztatja vele a világot. Hiába tiltakozott az öreg Reczinszky és az impresszárió, a gyermekvédelmi hatóság nem engedte ki a kis sakkművészt, arra hivatkozva, hogy az

amerikai törvény tiltja a csodagyermek nyilvános szereplését s a törvény még az apának sem engedi meg, hogy gyermekét kiaknázza.

Megjelent az első relativitás-regény. Egy stuttgarti kiadónál szenzációs regény jelent meg a héten Hans Cristoph mérnök tollából. Cime Utazás a jövőbe s groteszk formában Verne és Wels legjobb műveire emlékeztető fantasztikus ötletet dolgoz fel. Egy mérnök repülőgépet talált fel, melynek segítségével a föld vonzását lebirja s kijut a világűrbe. Sok esztendő után visszakerül a földre, hol minden megváltozottnak talál, nincsenek többé emberek, hanem csak gépekre emlékeztető lények valami kommunisztikus színezettel. Ez a regény költészetté válik, abban a pillanatban, melyben a szerző felismeri, hogy minden találmány csak lelki és szellemi nyomoruságra vezetett. A feltaláló összetöri gépét, megkeres egy asszonyt, hogy vele ismét a szó régi értelmében vett embert hozzon világra.

*** Értesitem eddigi tisztelt rendelőimet és a szabóságom iránt érdeklődőket, hogy a mai nehéz viszonyok mellett kénytelen voltam — kisebb rezssivel akarván dolgozni — az Aleksandrova-utcai üzlethelyiséget feladni és csak az ugyanazon (volt Eisenstädter-féle) házban lévő műhelyemet tartom meg. Ennek bejárata a Pupinova-utca 4-ik szám alatt van, vörös téglakerítésű ház. Mivel így kiadásaim tetemesen csökkentek, módomban lesz megbízóimat olcsóbban kiszolgálni és bizalmukat kiérdemelni. Tisztelettel Tóth József.**

*** Halesont nélküli fűzők, melltar-tók, mellfűzők, orvosi rendelésre haskötők a legjobb minőségben készülnek Arnstein Józsa fűzőszalonjában Veliki Beeskerek, Alexandrova u. 22. Régi fűzők alakítását is vállalom.**

*** Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Beeskerek. — Telefonszám 329.**

Sport

A Vojvodinai Labdarugó Alsözöetség megalakulása, mely minden józanul gondolkodó vajdasági sportembernek régi vágya, úgy látszik mégis elérkezett a megvalósuláshoz. Erre mutat az a körülmény is, hogy a mostani egyesületek, melyek eddig a leghevesebb ellenzői voltak a szép tervnek, szintén belátták, hogy ez az egyedüli üdvös út vezet a vajdasági footbaldsüngel megtisztításához és a szomoruan stagnáló vajdasági footbalsportnak újraéledéséhez.

A mozgalom, mely idestova három éve kísért, lapunk sportrovatának szolgál elégtételül, mert mi már három évvel ezelőtt fáradoztunk a szövetség megalapításán. Tavaly a suboticiai sportemberek is ráeszméltek az egységes irányítás előnyeire s végre az idén Novi Sad is belátta, hogy ha footbalsportunkat a teljes romlástól megóvni és fejleszteni akarjuk, minden kiesinyes vezetési rivalitásoktól el kell tekinteni és közös erővel kell munkálkodnunk. A novisadi egyetközi bizottság ecélből körlevéllel fordult az összes vajdasági sportegyesületekhez s november 26-ikára Novi

Sadra nagygyűlést hív egybe. A részvétel november 24-ig bejelentendő. A „Jugoszláv Sportélet“ egyszersmind pályázatot hirdet egy tervezetre, mely az alsözövetség kerületi, valamint bajnoki beosztását illeti. A tervezet egyik példányát a Jugoszláv Sportéletnek, a másik példányát pedig megőrzés céljából a felhívást kibocsájtó novisadi egyetközi bizottságnak kell elküldeni. A legtöbb irányelvet nyújtó pályázat a Sportélet ezüst plakettjét nyeri.

Midőn a legnagyobb örömmel üdvözöljük a mozgalmat, reméljük, hogy a bánati egyesületek teljes számmal a mozgalom mellett lesznek s külön is felhívjuk rá a beeskereki egyetközi bizottság figyelmét. Az egyesületek figyelmébe ajánljuk továbbá, hogy egy megbízott több egyesületet is képviselhet.

Képek a fascisták nápolyi táborozásáról.

London, nov. 8.

A fascisták diadalmas forradalma alkalmából időszerű érdekességet nyernek azok a cikkeik, melyeket különböző olasz lapokban, a „Piccolo“-ban, a „Corriera della Sera“-ban és a „Tribuna“-ban a fascisták legutóbbi nápolyi nagygyűléséről olvassunk. Negyven ezer fascista gyűlt össze ebből az alkalomból Nápolyban és ebben az időben Olaszország szeme a „feketeingesek“ nápolyi táborozásán pihent. A Piccolo tudósítása arról a megkapó impozáns ünneplésről számol be, mellyel a nápolyi pályaudvaron a fascisák vezérüket, Mussolinit fogadták. Éjfélkor kellett volna a fascistavezér vonatának berobognia, de már az esti órákban ezren és ezren gyűltek össze a pályaudvaron, melynek perronját egyik kapitányuk vezetése alatt a fascisták kordonja zárta el. Éjfél után fél-órás késéssel meg is érkezett Mussolini és teljesen leirhatatlan az a rivalgás és ujjongás, mellyel nemcsak hívei, hanem az egész, a pályaudvaron megjelent lakosság őt fogadta. Hármás kürtjelzés hallatszik, a csapatok feszesen tisztelegnek, Mussolini kilép a vonatból és végighalad a feketeinges és fekete-esakós fascista-sorfal között, majd a pályaudvar előtt egy hölgy lép elő a tömegeből és nemzeti színű szalaggal átkötött vörös szegfűscsokrot nyújt át a vezérnek. Mussolini még megszemléli a hadviselt fascisták csapatait, akiknek parancsnokaival kezét fog, majd autójába száll vezérkarával és a tömeg üdvívalgása közepette fejével intgetve a Hotel Vezuv-bei szállására megy.

Magáról a fascistafelvonalásról a Corriera della Sera számol be. Reggeli félhatkor érkezik meg Mussolini a csapat szemle terére és oldalán egy kitüntetéséktől roskadozó 80 éves Garibaldista-harcos halad. A fascistavezért leirhatatlan lelkesedés fogadja. Az összes utcák és házak ezernyi és ezernyi tömeggel vannak telve és a rend fenntar-

Gyönyörű szövet és estélyi ruhák érkeztek, ugyszintén selyem- és trikójumperek, pongyolák, bluzok. Kalapokban állandó nagy választék! Alakítást és kalapvasalást vállalok. Aszlányi Julia, Nemanjina u. 7., Tunner ház 1902

tásával a rendőrség 30.000 rendőrt, a kormány pedig háromezer matrózt bizott meg. A faszisták felvonulását egy svadron lovasság nyitja meg, majd a zenekar következik, mely faszista és háborús dalokat játszik, utána Mussolinivel az élén a faszista vezérkar, azután a felszabadított területek feketeingesei apró zászlókkal. Nagy lelkesedéssel egy pap beszél, aki háborús kitiüntetéseiivel jelent meg. Sorra felvonulnak a különböző olasz országrészek faszistái és mikor az est leszáll, az összes alakulatok a Piazza del Plebisciton gyülekeznek, ahol Mussolini és vezérkara egy emelvényen helyezkednek el. A faszista hadsereg pedig katonai sorrendben vonul fel. Hirtelen kiáltás hallatszik: Rómába! Rómába!

A kiáltásból valóságos ujjongás és harsogás lesz, már az egész tömeg harsog. Mussolini pedig némán intget fejével, majd trombitaharsogás hallatszik, amit néma esend követ. Mussolini felemelkedik helyéről és megteszi ismeretes és azóta már testet öltő kijelentését, a kormányzatnak erőszakos eszközökkel vagy tárgyalások útján, de mindenképpen való megszerzéséről. Az ezer meg ezer apró kis zászló lobog és a tömeg harsányan kiáltja: „Rómába! Rómába!”

Vásár-hirdetmény.

A debeljaesai második őszi országos vásár folyó évi november hó 17., 18. és 19-én fog megtartatni. Szabályszerű járlattal mindenféle állat felhajtható.

Jegyző: Kovincsity M. Mitán, Bíró: Horváth István.

Beremendi kőből égetett
elsőrendű darabos mész
továbbá portlandcement és kátrány kapható a Vel. Becskereki Mészégetőben vagy 1936
Spitzer és Fochler cégénél, Buza-téren.

Műsorváltás az International Bioskopban!
Miután a hirdetett „Aranyborjú”-film nem érkezett meg, ma csütörtökön a „DRÓTOSTÓT”, Lehar Ferenc világhírű operettje után készült film kerül bemutatásra.
Tisztelettel
az International Bioskop vezetősége

10 vagon ja 1942
téli káposzta
eladó. Bővebbet:
M. Jovanovity cégénél.
Vel. Becskerek. Telefon 202.

Van szerencsém a t. uri közönséget értesíteni, hogy finom szövethől készült **zsakettek csikosnadrággal, zakóöltönyök, télikabátok, továbbá diákoscsisoknak való öltönyök** nálam jutányos áron eladók. 1940
Ugyanott egy nagy **férfivarrógép** (keveset használt) 7500 koronáért eladó.
Kocsis E. térfiszabó, nagyhid mellett. Buzatér.

Eladó
1 kétszemélyes hintókocsi,
1 kis stráfkocsi,
1 parasztkocsi 1948
BENO JÓZSEF üvegkereskedőnél
Veliki Becskerek, a nagyhid mellett.

Hangszereket
elismert elsőrangú szaktudással javítottok, a hurjaim tartósak, cimbalombaaszus hurjaim megérkeztek. Használt és saját készítményű hangszereket raktáron tartok. Kérek a címre különösen ügyelni. **WLADAR ERNO** hangszerkészítő, Begejszki red 5, a volt Daun-féle téglagyárral szemben.

Eladó egy ebédlőberendezés.
Bővebbet: 1932
Aleksandrova (Hunyadi) utca 33.

Aki jó bort és szilvóriumot
kíván inni, az forduljon 1927
L. Radovanovic fűszer- és csmegeüzletébe az „ARANY SZARVAS” hoz Vel. Becskerek.

Eladó egy 50 HP. gőzgép
kondenzátorral és kazánal. Mind jékarban tartva és üzemképes. Bővebbet CIGLANA BOHN, DZSOMBOLJ (Banat). 1919

TÜZIFA legolcsóbban beszerezhető hajó- és vagon-tételekben
GERBER sörgyár, Stari Becsej. 1861

Eladó ház
pékműhellyel.
Bővebbet: Car Lazarevo 1928 (Báthory) u. 852. sz.

Értesítés!
Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a „Club”-kávéház alatt levő pincehelyiséget teljesen átalakítottam külön **angro- és detail-kimérésre**, hol saját préselt **uj- és óboraimat**, valamint saját főzésű **törkölypálinkáimat** a legolcsóbb napiáron árusítom ki.
Sor nagyban 50 literen felül **3 dinár**, detail-üzletemben pedig utcán át kimérve literenként **4 dinár**.
Tisztelettel
Mayer János bor- és pálinkanagykereskedése nagyban és kicsinyben. 1941

Téglagyári
berendezések, körkemencék, modern gépi felszerelések ügyében budapesti szakcég
Gedeon és Kont
mérnöke jelenleg Beogradban tartózkodik. Érdeklődők forduljanak nevezett cég képviselőéhez
Adolf Schanzer-hez
Beograd, Bogojavlenska 9.
Telefon 874. 1925

TÁVIRATI CIM: „KOMMISSION”. — TELEFONSZÁMOK: 12-26, 19-23, 18-98.

✂ SZÉN ✂

mindenfélé ipari célokra az elismert legjobb szénbányákból, u. m.:

Petrozsény-Vulkány-Lupény

és
aknaszenet

szállít

Beogradska Kommissiona Banka Beograd,
Karadjordjeva-ulica

12.

1921